

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W DĄBROWIE GÓRNICZEJ**

z dnia ..... 2017 r.

w sprawie zmiany nazw ulic w Dąbrowie Górniczej

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 13, art.41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz.446 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 744), po przeprowadzeniu konsultacji z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 z późn. zm.), na wniosek Komisji Prawno - Organizacyjnej

**Rada Miejska w Dąbrowie Górniczej
uchwała:**

§ 1. Dokonać zmian nazw następujących ulic w Dąbrowie Górniczej:

- 1. ulica Buczka na Florowska**
- 2. ulica 9 Maja na Janusza Kotarbińskiego** - nazwa skrócona „Kotarbińskiego”
- 3. ulica Marchlewskiego na Feliksa Rogalewicza** - nazwa skrócona „Rogalewicza”
- 4. ulica Krzynówki na Juliana Polcera** - nawa skrócona „Polcera”
- 5. ulica Szenwalda na Kazimierza Imielińskiego** - nazwa skrócona „Imielińskiego”
- 6. ulica Hibnera na Heleny Płotnickiej** - nazwa skrócona „Płotnickiej”
- 7. ulica Krasickiego na Ignacego Krasickiego** - nazwa skrócona „Krasickiego”
- 8. ulica Sawickiej na Braci Wilkoszewskich**
- 9. ulica Cedlera na Józefa Cieszkowskiego** - nazwa skrócona „Cieszkowskiego”
- 10. ulica Łańcuckiego na Emilii Zawidzkiej** - nazwa skrócona „Zawidzkiej”.

§ 2. Położenie ulic, o których mowa w § 1, określają załączniki graficzne od nr 1 do nr 10.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Dąbrowa Górnicza.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Dąbrowie Górniczej

Agnieszka Pasternak

0
L. Bielecki

Załącznik Nr 1. do uchwały Nr.....
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia .....

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr.....
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia .....

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr.....
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia .....

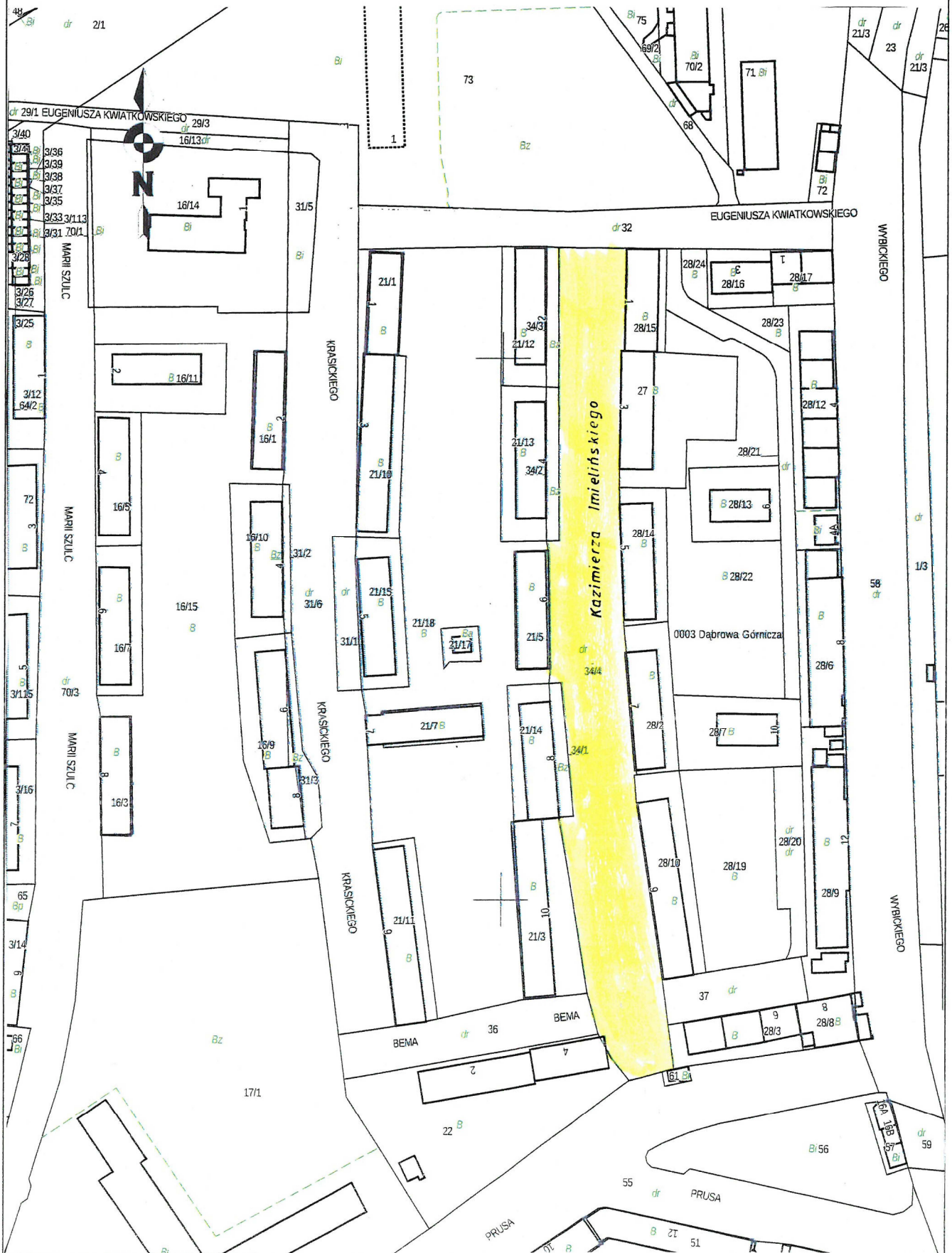

Załącznik Nr. 4 do uchwały Nr.....
 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
 z dnia .....

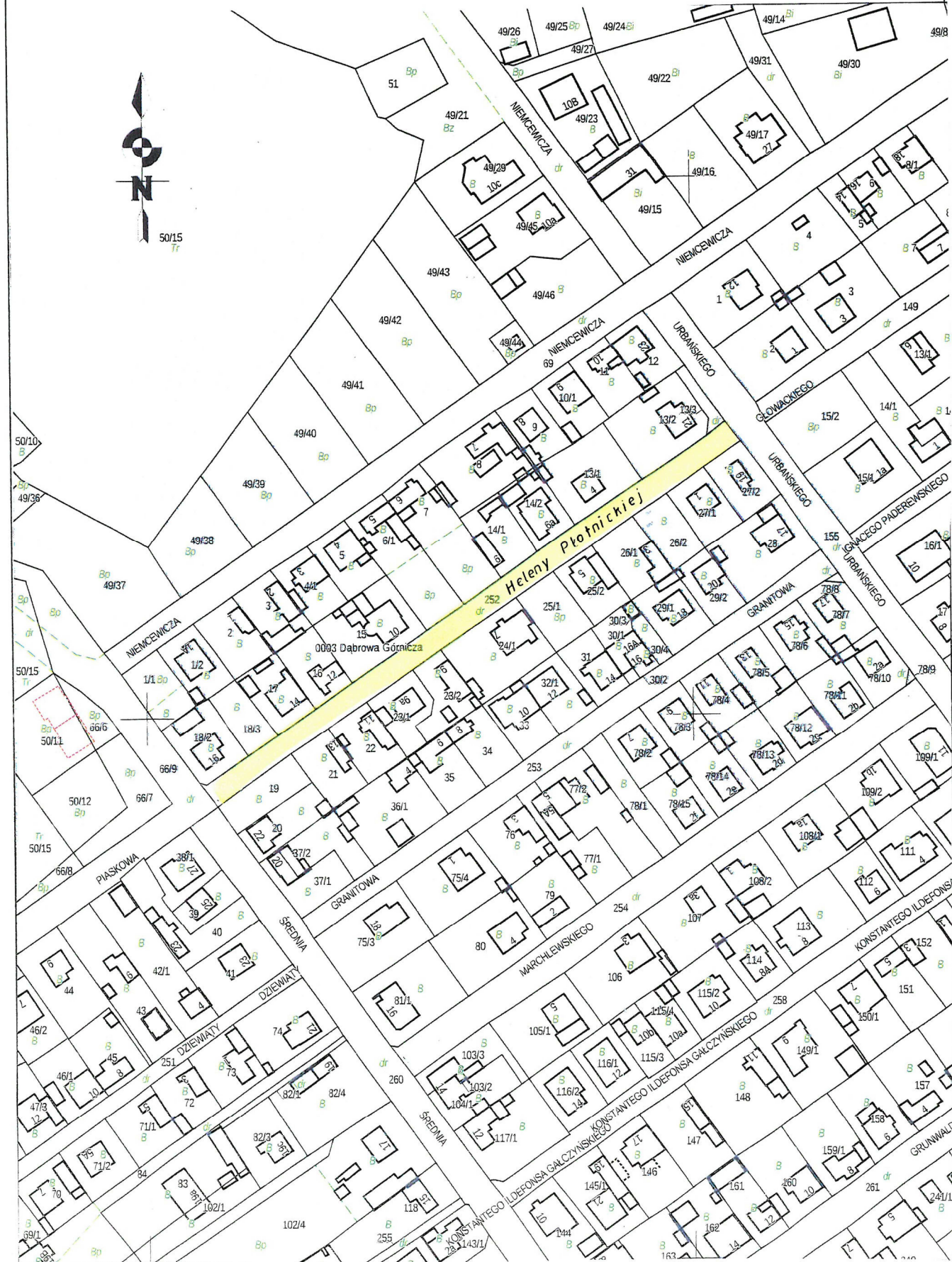

Załącznik Nr. **5** do uchwały Nr. ....
 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
 z dnia .....

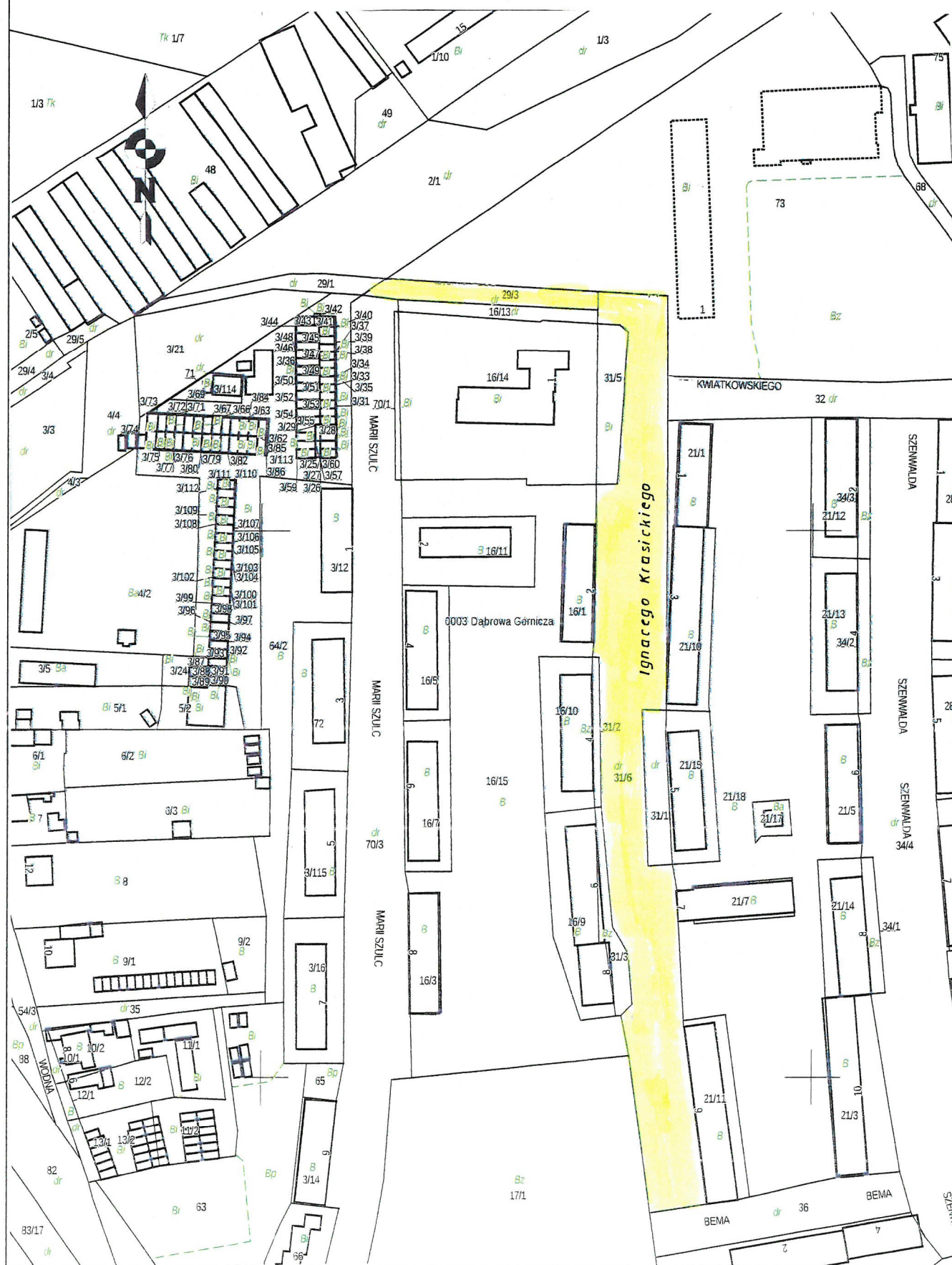

Załącznik Nr 6. do uchwały Nr.....
 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
 z dnia .....

Załącznik Nr... do uchwały Nr.....
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia .....

Załącznik Nr 8 do uchwały Nr.....
 Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
 z dnia .....

Lucia Bielicka

Łowc 30.04.2016

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie zmiany nazw ulic w Dąbrowie Górniczej

W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu dotychczasowe nazwy ulic, wymienione w § 1 projektu uchwały, należy zmienić jako wypełniające normę art.1 ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej z następujących powodów:

1. **Ulica Buczka.** Marian Buczek (1896-1939) był działaczem stalinowskiej konspiracji na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w latach 20 i 30 XX wieku. Był członkiem PPS - Frakcji Rewolucyjnej i Polskiej Organizacji Wojskowej oraz Pogotowia Bojowego PPS. W 1918 roku współtworzył Milicję Ludową w Lublinie. W 1921 roku związał się z grupami, które wstąpiły do Komunistycznej Partii Robotniczej Polski i został sekretarzem Komitetu Okręgowego KPRP w Lublinie. Przez władze sowieckie został skierowany do Międzynarodowej Szkoły Leninowskiej. W 1931 roku został konspiracyjnie przerzucony w celach dywersyjnych na teren Rzeczypospolitej Polskiej. Pod ps. "Palma" stanął na czele Wydziału Wojskowego KC KPP, był uczestnikiem zorganizowanego w ZSRR VI Zjazdu KPP w 1932 roku, który opowiedział się za wcieleniem Polski do ZSRR, jako republiki sowieckiej. Po zjeździe pełnił funkcję przywódcy komitetów okręgowych stalinowskiej konspiracji w różnych regionach m.in. w Zagłębiu Dąbrowskim.

W 1933 roku został aresztowany przez Policję Państwową, skazany prawomocnie za działalność przeciw Rzeczypospolitej Polskiej na 10 lat więzienia.

2. **Ulica 9 Maja.** Dzień 9 maja 1945r. toku był obchodzony jako Dzień Zwycięstwa w Związku Sowieckim i w krajach przez niego zniewolonych. Celebrowanie go z zasady jest połączone z podtrzymywaniem stalinowskiej narracji historycznej, opartej o propagandowe zafałszowanie, w myśl których Armia Czerwona niosła wszystkim narodom europejskim wolność i niepodległość. Podtrzymywanie takiej interpretacji jest nie do pogodzenia z szacunkiem dla ofiar komunizmu i dla tradycji polskich walk o wolność i niepodległość w XX wieku.

3. **Ulica Marchlewskiego.** Marchlewski Julian ps. "Karski", "Kujawski" (1866-1925) był działaczem rewolucyjnym i bolszewickim, współtwórcą Międzynarodówki Komunistycznej-Kominternu. W czasie najazdu bolszewickiego na Polskę reprezentował państwo sowieckie. Prowadził ze strony bolszewickiej pertraktacje pokojowe z Polską w Mikaszewicach. W 1920 roku został wyznaczony przez Lenina na funkcję Przewodniczącego Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego Polski, powołanego w Białymstoku - czyli sowieckich władz przygotowanych przez bolszewików do objęcia władzy w polskiej republice sowieckiej, którą zamierzano proklamować po zdobyciu Warszawy przez Tuchaczewskiego. Po klęsce bolszewików w 1920 roku był ewakuowany na wschód. W 1923 roku został członkiem Sądu

Najwyższego Rosji.

4. **Ulica Krzynówki.** Stanisław Krzynówek, pseudonim Janek, Bruner, Stasiek był działaczem Komunistycznej Partii Polskiej i Polskiej Partii Robotniczej. Jako żołnierz armii rosyjskiej uczestniczył w walkach I wojny światowej. Brał udział w rewolucji październikowej w wojnie domowej w Rosji. W latach 1920 - 1924 pracował jako ślusarz w Jekaterynosławiu. Wstąpił wówczas do Rosyjskiej Komunistycznej Partii bolszewików. Po powrocie do kraju wstąpił do KPP. Był członkiem Komitetu Okręgowego KPP Zagłębia Dąbrowskiego. Uczestniczył w obradach IV Zjazdu KPP w 1927 roku. Za działalność komunistyczną był wielokrotnie aresztowany, a w 1939 roku został osadzony w Berezie Kartuskiej. W czasie okupacji był działaczem Stowarzyszenia Przyjaciół ZSRR, członkiem Komitetu Okręgowego PPR Zagłębia Dąbrowskiego. W 1942 roku został aresztowany wraz z innymi działaczami PPR Zagłębia Dąbrowskiego przez gestapo, osadzony w więzieniu w Sosnowcu, później w Mysłowicach, gdzie został zamordowany.

5. **Ulica Szenwalda.** Lucjan Szenwald (1909 - 1944) ps. literacki "Adam Greczan", "Marian Wohl" był działaczem komunistycznym, członkiem Komunistycznej Partii Polski. W 1937 roku został aresztowany przez policję w związku z antypaństwową działalnością. Do 1939 roku pozostał pod stałym nadzorem władz. Po wybuchu II wojny światowej udał się na tereny okupowane przez Armię Czerwoną. We Lwowie związał się z kolaboracyjną grupą polskich komunistów, na czele której stała Wanda Wasilewska. Publikował propagandowe stalinowskie artykuły na łamach polskojęzycznego sowieckiego organu Komunistycznej Partii Ukrainy „Czerwony Sztandar”, uczestniczył w działalności agitacyjnej na rzecz propagowania wśród Polaków stalinowskiego modelu totalitaryzmu. Działania te realizował mając świadomość dokonywanych przez władze sowieckie zabójstw i masowych deportacji setek tysięcy Polaków z ziem wschodnich w głąb ZSRR - do łagrów w stepy Kazachstanu.

W czerwcu 1941 roku zgłosił się na ochotnika do Armii Czerwonej, w której służył do roku 1943. Skierowany do tworzącej się przy boku Armii Czerwonej I Dywizji Piechoty im. T. Kościuszki - początkowo pełnił funkcję łącznika sztabowego, a następnie kronikarza tej formacji. Jednocześnie cały czas tworzył agitacyjną poezję, w której m.in. atakował prawowity Rząd RP na Obczyźnie oraz gen. Władysława Andersa, który wyprowadził polskie wojsko z ZSRR do Iranu. Brał udział w bitwie pod Lenino, za co został przez Berlinga odznaczony Krzyżem Walecznych i sowieckim orderem Czerwonej Gwiazdy. Od 1944 r. kontynuował pracę na rzecz indoktrynacji politycznej polskich żołnierzy - w stopniu kapitana, był wykładowcą w Szkole Oficerów Polityczno-Wychowawczych. Zginął w wypadku samochodowym w 1944 roku.

6. **Ulica Hibnera.** Hibner Władysław (1893 - 1925) był działaczem komunistycznym, dowódcą „centralnej bojówki” Komunistycznej Partii Polski, przeznaczonej do zabójstw i akcji terrorystycznych. W czasie wojny bolszewickiej, w 1919 roku został aresztowany za działalność przeciw państwu polskiemu i skazany na 5 lat więzienia. Po odbyciu części kary został przekazany do ZSRR w drodze wymiany więźniów - za polskich więźniów politycznych. W Moskwie współpracował z Biurem Polskim partii bolszewickiej. W 1924 roku przeszkolony w ZSRR - nielegalnie przekroczył granice Rzeczypospolitej, aby

prować pod przybranym nazwiskiem Oktawian Turowicz komunistyczne akcje dywersyjne i terrorystyczne. Zgłosił się na ochotnika do zabójstwa Józefa Cechnowskiego, który został zidentyfikowany jako agent policji w ruchu komunistycznym. Zamach był nieudany. Podczas ucieczki Hibner ranił wiele osób, w tym śmiertelnie policjanta. Za popełnione zbrodnie Sąd Okręgowy w Warszawie skazał Hibnera na karę śmierci. 21 sierpnia 1925 roku został rozstrzelany.

7. **Ulica Krasickiego.** Jan Krasicki - ps. „Kazik”, młodzieżowy działacz i agitator stalinowski, funkcjonariusz Komsomołu we Lwowie, następnie członek grup dywersyjnych, członek PPR i GL, formalnie ogłoszony przewodniczącym Związku Walki Młodych. Po wybuchu wojny przedostał się na tereny okupacji sowieckiej do Lwowa. W okresie skierowanych w polską ludność sowieckich represji, masowych deportacji i terroru aktywnie włączył się w działalność na rzecz propagowania stalinizmu wśród polskiej i ukraińskiej młodzieży. W 1940 roku został przyjęty do stalinowskiego Komunistycznego Związku Młodzieży (Komsomoł), co było dowodem zaufania sowieckich władz do Krasickiego, jako wyróżniającego się agitatora politycznego. Po wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej, w 1941 roku był pod szczególną ochroną służb sowieckich, dlatego ewakuowano go na wschód. Od 1942 roku był kierownikiem łączności radiowej KC PZPR z Moskwą. Brał udział w różnego rodzaju akcjach zbrojnych GL. Dokonał zabójstwa dowódcy Gwardii Ludowej - Bolesława Mołojca. Było ono elementem wewnętrznych rozgrywek walki o władzę w partii komunistycznej. W okresie PRL-u nie eksponowano działalności Krasickiego na rzecz ZSRR i aktywności w propagowaniu kultu Stalina, całkowicie przemilczając, że był sowieckim agitorem w czasach krwawych represji i deportacji ludności polskiej z ziem wschodnich w latach 1939 - 1941. Z reguły przemilczano także jego udział w zabójstwie Mołojca, co uznano za temat niewygodny.

8. **Ulica Sawickiej.** Hanna Krystyna Szapiro znana jest powszechnie pod fałszywym nazwiskiem jako Hanka Sawicka - polska działaczka komunistyczna. W PRL wykreowana została na „pierwszą przewodniczącą Związku Walki Zbrojnej”- grupy działaczy komunistycznych wykorzystywanych propagandowo w roli młodzieżowej przybudówki Polskiej Partii Robotniczej. W okresie PRL, opisując działalność Hanny Szapiro w konspiracji, pomijano stalinowską ideologię komunistycznego podziemia, dążącego do utworzenia polskiej republiki sowieckiej w ramach Związku Radzieckiego. Uczyniono z Szapiro jedną z propagandowych ikon komunistycznego ruchu młodzieżowego.

9. **Ulica Cedlera.** Edmund Cedler (1878 - 1941) - polski działacz socjalistyczny i komunistyczny. Od młodości mieszkał w Zagłębiu Dąbrowskim, dokąd przeniósł się w poszukiwaniu pracy. Od 1905 roku był członkiem PPS. Brał aktywny udział w rewolucji w 1905 roku. W 1908 roku z powodu swojej działalności został aresztowany przez władze austriackie i osadzony w więzieniu w Krakowie. Od 1918 roku członek KPRP/KPP, organizator struktur partyjnych w Zagłębiu Dąbrowskim. Należy podkreślić, że KPRP/KPP była partią zdelegalizowaną od 1919 roku za poparcie Rosji sowieckiej w okresie wojny polsko-bolszewickiej. KPRP/KPP była sterowana i finansowana przez ZSRR. Cele i metody działania partii komunistycznej w przedwojennej Polsce były tożsame z celami sowieckiego wywiadu - opierały się w głównej mierze na rozpracowywaniu organizacji społeczno-politycznych funkcjonujących w kraju, a także struktur państwowych i wojskowych. Nie unikano przy tym stosowania aktów terroru oraz skrytobójstwa.

Przez cały okres dwudziestolecia międzywojennego polscy komuniści kontestowali zarówno ustrój, jak i granice Polski. Brał również udział w działalności zagłębiowskiej Rady Delegatów Robotniczych i Czerwonej Gwardii. Działał głównie w akcjach strajkowych i demonstracjach robotniczych w Sosnowcu. W latach 1926 - 1929 więziony w Będzinie, Rawiczu, Wronkach. W 1938 roku osadzony w Berezie Kartuskiej. Po napaści Niemiec hitlerowskich na Polskę kontynuował działalność komunistyczną w Sosnowcu. Uczestniczył między innymi w tworzeniu struktur Przyjaciół Związku Radzieckiego. W lipcu 1940 roku został aresztowany przez gestapo i wywieziony do obozu w Oświęcimiu, gdzie w 1941 roku został zamordowany.

10. Ulica Łańcuckiego. Stanisław Łańcucki (1882-1937) - działacz komunistyczny. Urodził się 6 listopada 1882 roku we wsi Grochowce. Działalność polityczną rozpoczął w 1900 roku wstępując do Polskiej Partii Socjalno-Demokratycznej Galicji i Śląska Cieszyńskiego. Był jednym z przywódców akcji strajkowej w kwietniu 1905 roku w Sanoku. W czasie pobytu we Francji w 1912 roku nawiązał kontakt ze środowiskami komunistyczno-anarchistycznymi. Na początku 1918 roku wstąpił do Polskiej Organizacji Wojskowej w Jarosławiu. W czasie wyborów do Sejmu Ustawodawczego w 1919 roku został wybrany na posła z listy PPSD. Po konflikcie z władzami partii na płaszczyźnie programowej, w maju 1921 roku, przeszedł do Komunistycznej Partii Robotniczej Polski. Wraz z Tomaszem Dąbalem utworzył w Sejmie Frakcję Sejmową Posłów Komunistycznych. W drugiej połowie 1921 roku aktywnie działał także w Komitecie Okręgowym Komunistycznej Partii Galicji Wschodniej w Przemyślu. W wyborach 1922 roku stanął na czele komunistycznej organizacji wyborczej Związku Proletariatu Miast i Wsi. Uzyskał mandat poselski z okręgu zagłębiowskiego. 18 grudnia 1923 roku po wielokrotnych staraniach prokuratury, aby wszcząć przeciwko Stanisławowi Łańcuckiemu postępowanie karne Sejm RP wyraził zgodę na uchylenie jego immunitetu. Łańcucki został aresztowany i skazany przez sąd za działalność komunistyczną i nawoływanie do rewolucji. Po opuszczeniu więzienia w 1928 roku przebywał w Przemyślu, a następnie nielegalnie wyemigrował na wniosek KC KPP, w lipcu 1929 roku, do ZSRR. Zamieszkał na stałe w Moskwie. Za zasługi w szerzeniu rewolucji otrzymał specjalną rentę. Został członkiem Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików). Został zamordowany przez NKWD w 1937 roku w czasie stalinowskich czystek przeprowadzonych w partii komunistycznej.

Argumentami uzasadniającymi nadanie nowych nazw ulic takich postaci jak: Janusz Kotarbiński, Feliks Rogalewicz, Julian Polcer, Kazimierz Imieliński, Jan Hempel, Ignacy Krasicki, Bracia Wilkoszewscy, Józef Cieszkowski, Emila Zawidzka są ich zasługi dla rozwoju Dąbrowy Górniczej, Zagłębia Dąbrowskiego i Rzeczypospolitej Polskiej. Nadanie ulicy Buczka nową nazwę "ulica Florowska" podyktowana jest następującymi faktami:

1. Ulica Florowska. Na terenie ul. Buczka i najbliższej okolicy rozciągało się pole górnicze kopalni Flora. Kopalnia ta działała w latach 1875-1945 i była największym zakładem

przemysłowym na tym terenie. Przed II wojną światową od nazwy kopalni utworzono ulicę Florowską, która pod tą nazwą była główną ulicą łączącą Gołonóg z Dąbrową Górniczą. Ciągnęła się ona od dzielnicy Reden po Wzgórze Gołonoskie. Obecnie nazwa tej ulicy to ulica Marszałka Józefa Piłsudskiego. Z inicjatywy zarządu kopalni Flora na początku dwudziestego wieku założono w Gołonogu szkołę elementarną, która była drugą w osadzie placówką oświatową. Pracownicy kopalni ufundowali ogrodzenie cmentarza parafialnego parafii Narodzenia NMP i Św. Antoniego z Padwy, które wraz z pamiątkowym napisem istnieje do dnia dzisiejszego. Załoga kopalni Flora podczas okupacji hitlerowskiej zdecydowała się na strajk, co było przejawem patriotyzmu i wielkiej odwagi w czasie kiedy za takie działania groziła śmierć. Zmiana ulicy Buczka na ulicę Floriańską znajduje więc swoje uzasadnienie.

2. Ulica Janusza Kotarbińskiego. Janusz Kotarbiński (1890-1940) - malarz, literat i legionista osiadły w Zakopanem. Janusz Wiktor Kotarbiński przyszedł na świat 30 sierpnia 1890 roku w Gołonogu. Jego rodzicami byli Matylda z Mętrackich Kotarbińska i Apoloniusz Eustachiusz Kotarbiński, zatrudniony na tutejszej stacji kolei Iwangrodzko-Dąbrowskiej. Przyszły artysta wywodził się z zasłużonego dla kultury i nauki polskiej rodu Kotarbińskich (w tym pochodzącego z Warszawy kuzyna – znanego filozofa, Tadeusza Kotarbińskiego).

Po studiach plastycznych Janusz Kotarbiński poświęcił się głównie malarstwu i literaturze. Urzekło go Zakopane z niezwykłymi widokami tatrzańskiego pejzażu. Malował obrazy o tematyce górskiej, ludowej i krajobrazu (np. *Potok górski w Zakopanem*, *Skarb pod Pisaną*, *Baca Jan Tyrała*, *Baca Wojtek Duch*, *Harnaś Jan Mateja*, *Stary góral Sabala Krzeptowski*) Był członkiem ugrupowania „Sztuka Podhalańska”, z którym uczestniczył w wystawach. Przyjaźnił się z Witkacym. Jest autorem polichromii w kościele parafialnym na Krupówkach, gdzie sportretował Władysława Zamoyskiego, Brata Alberta (Adam Chmielowski) i księdza Józefa Stolarczyka na tle krajobrazu podhalańskiego. Opublikował *Nowele tatrzańskie* (1923), ozdobione własnymi grafikami. Zapisał opowiadanie bacy Jamioła o śpiących rycerzach w Kościeliskiej Dolinie, które ukazało się w „Wierchach” (1924). Brał udział w badaniu jaskiń tatrzańskich. Gromadził okazy sztuki góralskiej. Jego kolekcja przedmiotów kultury ludowej Podhala znajduje się w zbiorach Muzeum Tatrzańskiego im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem. Artysta służył również w Legionach Polskich oraz w szeregach polskiej armii. Wcielony został do kadry 2 pułku piechoty Legionów Polskich, jednakże ze względu na stan zdrowia, został zwolniony z czynnej służby w 1916 roku. Po odzyskaniu niepodległości Kotarbiński ochotniczo zgłosił się do Wojska Polskiego i przydzielony został do oddziału ekspedycyjnego w Nowym Targu. W czasie wojny z Rosją bolszewicką ponownie znalazł się w Wojsku Polskim. Awansowano go na plutonowego. Do

rezerwy przeniesiony został pod koniec 1920 roku. W 1937 roku odznaczono go Medalem Niepodległości. Janusz Kotarbiński zmarł 13 stycznia 1940 roku w Zakopanem.

3. Ulica Feliksa Rogalewicza. Feliks Rogalewicz urodził się w 1877 roku w Płocku. Studiował na Wydziale Przyrodniczym w Petersburgu oraz w Instytucie Górniczym w Petersburgu, zdobywając drugi fakultet. Swoje wykształcenie uzupełnił w Liege we Francji. Pracował w Zagłębiu Donieckim w przemyśle naftowym nad Morzem Kaspijskim oraz Astrachaniu. Do Polski wrócił w 1921 roku. W latach 1922-1928 był inspektorem w Urzędzie Górniczym w Dąbrowie Górniczej. W 1923 roku odnalazł zbiory Archiwum Okręgu Górniczego Dąbrowskiego, które znajdowały się w szopie, obok budynku dawnej siedziby Urzędu Miejskiego na ulicy 3 Maja. W latach 1923-1938 swój czas poświęcił na skatalogowanie i opracowanie znalezionej zbioru archiwalnego ocalając dla historii naszego regionu ważne dokumenty przed zniszczeniem i zapomnieniem. Uporządkowane przez Rogalewicza zbiory przekazane zostały do Archiwum Państwowego, gdzie znajdują się do chwili obecnej. Dzięki Feliksowi Rogalewiczowi zachowały się do naszych czasów dokumenty, z których można czerpać wiedzę na temat rozwoju przemysłu na terenie Zagłębia Dąbrowskiego. W budynku na ulicy 3 Maja w Dąbrowie Górniczej, będącym własnością Rogalewiczów, w użyczonych przez niego pomieszczeniach, mieściła się redakcja Przeglądu Górniczo-Hutniczego. Feliks Rogalewicz zmarł w 1945 roku.

4. Ulica Juliana Polcera. Julian Polcer (1821 – 1891) Urzędnik Zarządu Zachodniego Okręgu Górniczego w Dąbrowie Górniczej. Jako inżynier budowlany zajmował się zarządzaniem oraz projektowaniem i rozbudową budynków górniczych na terenie osady przemysłowej. Tworząc miejscową inteligencję techniczną zaangażował się w prace nad utworzeniem ogólnodostępnej biblioteki publicznej, która swoją działalność zapoczątkowała w 1861 roku. Ponadto czynnie wspierał akcje dobroczynne na rzecz mniej zamożnych mieszkańców Dąbrowy Górniczej. W latach 70. XIX wieku wspierał projekt utworzenia w Dąbrowie Górniczej parafii rzymsko-katolickiej i wydzielenia tej osady górniczej z parafii będzińskiej. Ponadto w czynie społecznym zaprojektował pierwszy tutejszy kościół parafialny pod wezwaniem św. Aleksandra. Budowla w stylu neogotyckim została pod jego nadzorem wybudowana i oddana do użytku w 1877 roku. Obecnie stanowi ona kaplicę boczną Sanktuarium Najświętszej Maryi Panny Anielskiej. Polcer czynnie angażował się w utworzenie na terenie Dąbrowy Górniczej cmentarza grzebalnego, na którym spoczął w 1891 roku. Jego nagrobek, obecnie odnowiony, zachował się do dnia dzisiejszego.

5. Ulica Kazimierza Imielińskiego. Prof. dr. hab. n. med. Kazimierz Imieliński urodził się w Dąbrowie Górniczej 6 grudnia 1929 roku. Do szkoły chodził początkowo do siódemki przy ulicy Piłsudskiego, a potem do szóstki. Prekursor polskiej seksuologii. Stworzył sieć 86 poradni seksuologicznych. Wyszkolił pierwszych 100 specjalistów. Założyciel i prezes Polskiej Akademii Medycyny. Założyciel i prezydent Światowej Akademii Medycyny im. Alberta Schweitzera. Jest autorem 260 rozpraw naukowych, autorem lub współautorem i redaktorem naukowym 73 książek. Spośród nich 7 książek autorskich zostało wydanych

w 14 językach, między innymi w angielskim, japońskim, rosyjskim, arabskim. Tytuł Doctor honoris causa otrzymał od 56 zagranicznych uniwersytetów z 23 państw i 4 kontynentów. Trzykrotnie prof. Imieliński otrzymał nominację do Pokojowej Nagrody Nobla z ośmiu zagranicznych uniwersytetów, International Association of Educators for World Peace w Brukseli oraz Parlamentu Rumunii. Prof. Imieliński zmarł 16 lipca 2010 roku w Warszawie. Jest honorowym obywatelem Dąbrowy Górniczej - swojego rodzinnego miasta.

6. Ulica Heleny Plotnickiej. Helena Płotnicka (1902-1944) urodziła się w Dąbrowie Górniczej - jedna z głównych konspiratorek przyobozowych niemieckiego obozu koncentracyjnego KL Auschwitz - Birkenau. Szkołę podstawową ukończyła w Brzeszczach, dokąd przenieśli się jej rodzice. W 1932r. przeprowadziła się wraz z rodziną do domu w Przecieszynie. W czasie II wojny światowej, po utworzeniu obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu w 1940r. zaczęła pomagać więźniom pracującym poza obozem, podrzucając im paczki żywnościowe. W 1941r. została członkiem przyobozowego Oddziału Specjalnego Batalionów Chłopskich otrzymując pseudonim "Hela". H.Płotnicka utrzymywała kontakt z więźniami oświęcimskimi, przekazywała im żywność, lekarstwa i korespondencję oraz odbierała listy i meldunki obozu. Wiosną 1942r. aresztowano ją i trzymano 6 tygodni w przyobozowym więzieniu w Oświęcimiu. Po wypuszczeniu, Płotnicka nadal kontynuowała swoją działalność. W maju 1943r. została ponownie aresztowana wskutek denuncjacji przełożonego więźniów z grupy komando. Została osadzona w bunkrze bloku XI - „bloku śmierci”. Była wielokrotnie torturowana przy przesłuchaniach - nie wydała nikogo. Następnie została przeniesiona do obozu żeńskiego w Brzezince. Zmarła w obozie 17 marca 1944 roku na tyfus plamisty, jej zwłoki spalono w krematorium.

7. Ulica Ignacego Krasickiego. Ignacy Krasicki (1735-1801) był najwybitniejszym pisarzem polskim XVIII wieku, przedstawicielem piśmiennictwa polskiego okresu Oświecenia. Twórczość Krasickiego jest niezwykle bogata. Nie było rodzaju literackiego, którego by nie uprawiał. Pisał artykuły dziennikarskie, felietony, rozprawki moralizatorskie, małe powiastki i duże powieści, komedie, bajki, satyry, poematy, listy poetyckie i drobne wiersze. Cała twórczość Krasickiego była przepełniona twórczymi poglądami wieku Oświecenia, głębokim przekonaniem o decydującej roli oświaty i nauki. Starał się też Krasicki w swojej twórczości oświecać i uczyć społeczeństwo polskie. Uczucia patriotyczne poety znalazły wyraz w krótkim wierszu pt. "Hymn do miłości ojczyzny". Był świetnie wykształcony. Uczył się w kolegium jezuickim we Lwowie i w seminarium duchownym w Warszawie. Jako młody ksiądz spędził dwa lata na studiach w Rzymie. Pod koniec życia został arcybiskupem gnieźnieńskim. Został pochowany na Cmentarzu Powązkowskim.

8. Ulica Braci Wilkoszewskich. Franciszek i Kazimierz Wilkoszewscy urodzili się 2 marca 1907 roku w Dąbrowie Górniczej. Byli muzykami. Franciszek i Kazimierz Wilkoszewscy uczyli się muzyki w Śląskim Instytucie Muzycznym w Katowicach, a potem w Państwowym Konserwatorium Muzycznym w Warszawie. Podczas wojny Franciszek pracował jako robotnik w Hucie Bankowej. Po wojnie pełnił w województwie funkcję wizytatora szkół muzycznych. Zorganizował orkiestrę symfoniczną przy Hucie Bankowej, współpracował z Zespołem Pieśni i Tańca Zagłębie, komponował muzykę do sztuk teatralnych. Uczył

muzyki w Szkole Górniczej. Zmarł 27 września 1982 roku. Kazimierz w czasie wojny grał w warszawskich zespołach muzycznych. Aresztowany w 1944 roku przez gestapo, został uwięziony w obozie we Flossenburgu. W 1946 roku objął funkcję pierwszego skrzypka orkiestry symfonicznej przy Hucie Bankowej. Uczył w Państwowej Szkole Muzycznej w Będzinie. Komponował. Zmarł 9 października 1970 roku.

9. Ulica Józefa Cieszkowskiego. Józef Cieszkowski swoje losy związał z Dąbrową Górniczą. Należy do wybitnych postaci związanych z naszym regionem. Był naczelnym zawiadowcą kopalni rządowych Zachodniego Okręgu Węglowego w Dąbrowie Górniczej. Jako pierwszy użył nazwy Zagłębie Dąbrowskie na określenie obszaru geograficznego wypełnionego kopalniami. Przyczynił się do rozwoju Zagłębia Dąbrowskiego poprzez unowocześnienie istniejących w Zagłębiu kopalń oraz na budowę nowych. Założył szkołę dla dzieci górników. To za jego górniczych rządów rozpoczęto obchody Barbórki i założono pierwszą orkiestrę górniczą. Był wszechstronnie wykształcony. W 1850 roku wydzierżawił folwark w Strzemieszycach Małych i zamieszkał w tutejszym dworcu. Zmarł 12 czerwca 1867 roku.

10. Ulica Emilii Zawidzkiej. Emilia Zawidzka urodziła się w 1861 roku w Kostomłotach (gmina Kodeń położona nad Bugiem, na Polesiu). Kształciła się w Warszawie, także na tajnym Uniwersytecie Warszawskim. Zawidzka w 1900 roku przeniosła się do Dąbrowy Górniczej. Tutaj razem z Heleną Prazimowską otworzyła szkołę ogólnokształcącą stopnia licealnego dla dziewcząt. Szkoła zajmowała trzy pokoje w prywatnej posesji Dessauera przy ulicy Klubowej, obecnie 3 Maja. Zakres nauczania był patriotyczny, bo obok oficjalnego programu uczono tajnie historii oraz literatury polskiej. W 1905 roku władze carskie zezwoliły na nauczanie w języku polskim w prywatnych szkołach, jednak w 1908 roku zarządzenie to zostało cofnięte. Zawidzka nie podporządkowała się temu postanowieniu i w jej szkole nadal uczono w języku polskim. Władze carskie szkołę zamknęły. W 1909 roku reaktywowano placówkę, ale jako szkołę handlową. Kierował nią Antonii Sujkowski, który w latach 1929 - 1931 sprawował funkcję rektora Wyższej Szkoły Handlowej. W 1915 roku przekształcono szkołę w gimnazjum żeńskie. Zawidzka prowadziła placówkę aż do śmierci. Zmarła w Dąbrowie Górniczej, 5 grudnia 1927 roku. Podczas I wojny światowej kierowała w mieście Ligą Kobiet Pogotowia Wojennego.

Przewodniczący Komisji Prawno - Organizacyjnej

Sławomir Żmudka